

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนการสอนสำหรับนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยสวนดุสิตมีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาและรูปแบบการสอนของอาจารย์ในรายวิชากลุ่มวิชาชีพพยาบาล/ทศพลของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในรายวิชากลุ่มวิชาชีพพยาบาล/ทศพลที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้และการสอนในศตวรรษที่ 21 ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ศึกษาในกลุ่มประชากรทั้งหมดประกอบด้วยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 – 4 จำนวน 350 คน และคณาจารย์จำนวน 40 คน

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. เครื่องมือการวิจัย

1.1 แบบประเมินรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลและแบบประเมินรูปแบบการเรียนรู้ของอาจารย์ ใช้แบบประเมิน VARK ฉบับภาษาไทยและได้รับอนุญาตให้ใช้เพื่อการศึกษาวิจัยจาก <http://vark-learn.com/> จำนวน 16 ข้อ (Fleming และ Mills, 1992) ลักษณะคำถามเป็นโจทย์สถานการณ์ คำตอบมี 4 ตัวเลือก ที่แปลความหมายเชื่อมโยงกับรูปแบบการเรียนรู้ 4 รูปแบบ คือ ผ่านการมองเห็น (Visual: V) ผ่านการได้ยินหรือได้ฟัง (auditory) ผ่านการอ่านเขียน (Read/Write: R) และผ่านการกระทำ (Kinesthetic: K) ผู้ตอบจะเลือกคำตอบได้เพียงตัวเลือกเดียว

1.2 แบบสอบถามรูปแบบการสอนในความคิดเห็นของนักศึกษาพยาบาลและแบบสอบถามรูปแบบการสอนตามการรับรู้ตนเองของอาจารย์ ที่ Grasha พัฒนาขึ้น Grasha (1994) จำนวน 40 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นคำถามปลายปิดที่แปลความหมายเชื่อมโยงกับรูปแบบการสอนของอาจารย์ 5 รูปแบบ คือ การสอนแบบเป็นผู้เชี่ยวชาญ (Expert) การสอนแบบเป็นอาจารย์ (Formal Authority) การสอนโดยยกตนเป็นต้นแบบ (Personal Model) การสอนโดยเป็นผู้เอื้ออำนวย (Facilitator) และการสอนโดยการมอบหมายงาน (Delegator) คำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า Likert scale 5 ระดับ ค่าเฉลี่ยคะแนนรายข้อและภาพรวมนำมาคำนวณใหม่ให้มีคะแนนเต็ม 5 จากนั้นจึงแบ่ง

ค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ แปลความหมายค่าเฉลี่ย จาก 1 ถึง 5 (ค่าอันตรภาคชั้น = 4) เป็น การปฏิบัติใน ระดับน้อยที่สุด ระดับน้อย ระดับปานกลาง ระดับมากและระดับมากที่สุด

2. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

2.1 ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item Objective Congruence) โดยนำร่างแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน เพื่อให้ คณะและตรวจสอบข้อความให้เหมาะสมก่อนนำไปหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์

2.2 ตรวจสอบความเที่ยง (Reliability) ด้วยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของคอน บรัค (Conbrach's Alpha Coefficient) โดยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงตาม เนื้อหา ความครอบคลุมและความเหมาะสมของประโยคที่ใช้ในแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - Out)

กับนักศึกษาและอาจารย์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด จากนั้นจึงนำมาปรับปรุงเพื่อให้ได้ แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ก่อนการนำไปใช้จริง ค่าความเที่ยงของแบบประเมินรูปแบบ การเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล แบบสอบถามรูปแบบการสอนในความคิดเห็นของนักศึกษา พยาบาล และแบบสอบถามรูปแบบการสอนตามการรับรู้ตนเองของอาจารย์ เท่ากับ 0.84, 0. 88 และ 0.88 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

รวบรวมข้อมูล โดยผู้ช่วยนักวิจัยส่งแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาและ อาจารย์ จำนวนแบบสอบถามที่รวบรวมกลับคืนจากนักศึกษา 339 ฉบับ (ร้อยละ 96.86) และจาก อาจารย์ 30 ฉบับ (ร้อยละ 66.67)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ดำเนินการในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant)

ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการได้แก่ อาจารย์จาก 5 สาขาวิชา สาขาละ 3 คน เกณฑ์การคัดเลือก (Inclusion criteria) คือ ต้องเป็นอาจารย์ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรศาสตร์และศิลปะการสอนมาแล้ว และ/หรือมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยคือ แบบวิเคราะห์สาระที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 6 ครั้ง

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพรวบรวมโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดแบบมีเป้าหมาย และการคิดด้วยความรับผิดชอบ วิทยากรประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนการสอนในสาขาการพยาบาล และผู้ทรงคุณวุฒิด้านการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยอาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 40 คน

2. จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล รูปแบบการสอนของอาจารย์ และรูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาทักษะของพลโลกในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การคิดเชิงวิเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดแบบมีเป้าหมาย และการคิดด้วยความรับผิดชอบ ในรายวิชาภาคทฤษฎี/ทดลอง ผู้เข้าประชุมประกอบด้วยอาจารย์จำนวน 15 คน รวบรวมข้อมูลด้วยแบบวิเคราะห์เนื้อหา

3. ส่งรายงานการประชุมและผลการวิเคราะห์เนื้อหาให้ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ซึ่งผลการตรวจสอบ ผู้เข้าร่วมประชุมไม่แก้ไข

4. จัดประชุมกรรมการบริหารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต และกรรมการประจำหลักสูตรเพื่อวิพากษ์ความเป็นไปได้ในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนและการนำไปใช้จริง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากแบบบันทึกเนื้อหาสาระจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ